

Sygn. akt VI GC 390/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2014r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział VI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Barbara Frankowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Zawilo

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2014r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Spółki z o.o. w R.**

przeciwko **(...) T. W., Z. (...) Spółce jawnej w R.**

o **zapłatę**

I. **o d d a l a** powództwo,

II. **z a s ą d z a** od powoda (...) Spółki z o.o. w R. na rzecz pozwanego (...) T. W., Z. (...) Spółki jawnej w R. kwotę 12.217 zł (dwanaście tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7.217 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 390/12

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 lipca 2014 r.

Pismem z dnia 27 listopada 2012 r. powód - (...) Spółka z o.o. w R. wniósł przeciwko (...) T. W., Z. (...) Spółce jawnej w R. pozew o zapłatę kwoty 859.575 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami postępowania.

Uzasadniając żądanie pozwu powód podał, że strony w dniu 14 stycznia 2008 r. zawarły umowę o roboty budowlane, której przedmiotem było wykonanie budynku przy ulicy (...) w R.. Do umowy została dołączona dokumentacja projektowa stanowiąca załącznik nr 1 do umowy, według której powód miał wykonać przedmiot umowy. W toku realizacji robót powód wielokrotnie zmieniał dokumentację projektową – załącznik nr 1 do umowy. Najpierw powód zmienił dokumentację dotyczącą posadowienia budynku. Strony w związku z tą zmianą podpisały aneks do umowy wydłużający termin realizacji robót. W dniu 3 czerwca 2008 r. pozwany pisemnie złożył deklarację, że dokumentacja projektowa – dokumentacja wykonawcza konstrukcji, załączona do umowy wraz z przekazanymi rysunkami zamiennymi, jest już kompletna i nie będzie dalszych zmian w tej dokumentacji. Mimo to w toku dalszych robót dokumentacja nadal była zmieniana, a powód wielokrotnie wzywał do przedłożenia właściwej dokumentacji, umożliwiającej mu realizację robót. Wskazując na zapis § 14 pkt 4 lit. a umowy powód podał, że pozwany jest zobowiązany do zapłaty kary umownej w przypadku zwłoki w dostarczeniu dokumentacji projektowej. Dokumentację dotyczącą zmiany posadowienia budynku pozwany przedłożył dopiero w marcu 2008 r., a więc ponad 2 miesiące od dnia zawarcia umowy i to tylko dzięki pomocy udzielonej przez powoda przy sporządzaniu tej dokumentacji.

W kolejnych miesiącach, od lipca do 7 listopada 2008 r., pozwany dostarczał nadal rysunki zamienne i uzupełniał dokumentację. Z powyższego wynika, że pozwany dopuścił się zwłoki w dostarczeniu dokumentacji projektowej. Za zwłokę w dostarczeniu dokumentacji tylko za okres od 3 czerwca 2008 r. do dnia 7 listopada 2008 r., tj. 157 dni, powodowi przysługuje wierzytelność z tytułu kary umownej w kwocie 859.575 zł (157 x 5.475 zł – 0,5% wartości netto wynagrodzenia określonego umową). Doliczając natomiast wcześniejsze dni zwłoki w dostarczeniu dokumentacji związanej z posadowieniem budynku w ilości 70 dni to ogólna liczba dni zwłoki wyniesie 227. Wobec czego kara umowna opiewa na kwotę 1.242.825 zł. Powód jednak w niniejszym procesie dochodzi jedynie części kary umownej za okres od dnia 3 czerwca 2008 r. do dnia 7 listopada 2008 r.

Strona powodowa dalej wywodziła, że stan faktyczny niniejszej sprawy wynika z orzeczeń Sądu Okręgowego w Rzeszowie i Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie. Powód wskazał, że istotą rozpoznania sprawy VI GC 112/09 toczącej się przed tutejszym sądem było ustalenie, czy opóźnienie powoda (pозwanego w procesie VI GC 112/09) wynika z dostarczania dokumentacji projektowej ze zwłoką, a w szczególności po dniu 3 czerwca 2008 r. Zatem zakres związania wyrokami Sądu Apelacyjnego i Okręgowego w Rzeszowie obejmuje także fakt dostarczenia dokumentacji przez pozwanego ze zwłoką, ponieważ podstawowym argumentem powoda (pозwanego w sprawie VI GC 112/09) przeciwko żądaniu pozwanego było nieterminowe dostarczenie dokumentacji projektowej. Powód wskazał, że Sąd Apelacyjny i Sąd Okręgowy, jako podstawę oddalenia powództwa przyjęły fakt zawinionego, nieterminowego dostarczania przez pozwanego (powoda w sprawie VI GC 112/09) dokumentacji projektowej. Zatem obecnie Sąd jest związany wymienionymi wyżej wyrokami także w zakresie ustalenia dostarczania przez pozwanego dokumentacji ze zwłoką i nie może uznać, że dokumentacja projektowa była przez pozwanego dostarczona w terminie. Stwierdził, że konsekwencją ustalenia tego faktu

w wyroku innego Sądu jest jego przyjęcie przez Sąd w niniejszym postępowaniu, jako ukształtowanego przez orzeczenie innego Sądu i brak możliwości prowadzenia postępowania dowodowego w tym zakresie. Nadto wywodził, że Sąd wskutek prawomocności powyższych orzeczeń nie może, jako związany wyrokiem ustalić, że powód dostarczył dokumentację bez zwłoki.

Strona powodowa argumentowała nadto, że dochodzona pozwem kara umowna nie jest rażąco wygórowana i nie podlega miarkowaniu. Powód poniósł bowiem dodatkowe koszty budowy w związku z wykonaniem robót ponad 3 miesiące dłużej i w związku z wykonywaniem ich w zimie. Poza tym wydłużony czas realizacji robót zawsze prowadzi do wzrostu kosztów budowy chociażby z powodu wydłużonego czasu kierowania pracowników do realizacji robót.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powyższego pisma strona pozwana stwierdziła, że Sąd w niniejszej sprawie nie jest związany zakresem motywacyjnym w/w wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 17 lutego 2012 r., sygn. akt VI GC 112/09, oraz wyroku w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie z dnia 25 października 2012 r., sygn. akt I ACa 249/12. Na poparcie swojego stanowiska pozwany przytoczył treść przepisu art. 365 k.p.c. oraz poglądy orzecznictwa sądów i doktryny w tym zakresie. Dalej wywodził, że owo związanie wskazanymi przez powoda wyrokami mogłoby co najwyżej ograniczać się do przyjęcia, że nieterminowe wykonanie przez powoda umowy z dnia 14 stycznia 2008 r. było wynikiem zmiany dokumentacji, która miała miejsce w toku realizacji inwestycji. Stwierdził, że nie obejmowało jednak okoliczności, że dokumentacja projektowa była przez pozwanego dostarczona ze zwłoką.

Ponadto podał, że Sąd w poprzedniej sprawie, toczącej się między stronami niniejszego procesu, wskazał jedynie, iż dokumentacja ta była przekazywana z opóźnieniem, brak jednak informacji z jak dużym. Zdaniem pozwanego, gdyby podzielić pogląd wyrażony w pozwie o zakresie związania sądu orzeczeniem zapadłym w powyższej sprawie to Sąd winien oddalić niniejsze powództwo jako oczywiście bezzasadne. Nie byłoby bowiem możliwości przyjęcia, że po stronie pozwanej doszło do zwłoki w przekazaniu dokumentacji.

W powoływanej przez powoda sprawie sądy obu instancji nie badały istnienia zawinienia w dostarczaniu przez pozwanego dokumentacji w trakcie wykonywania robót budowlanych, czy też braku takiego zawinienia. Brak było również analizy jakiego rodzaju była to dokumentacja – dokumentacja projektowa, czy też dokumentacja wykonawcza. Powyższe zdaniem pozwanego przesądza, że w niniejszej sprawie wymienione wyżej orzeczenia Sądu Okręgowego w Rzeszowie oraz Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie nie mogą być dla sądu orzekającego wiążące. Dalej strona pozwana wskazała na zapisy

§ 14 ust. 4 lit. a umowy z dnia 14 stycznia 2008 r. argumentując, że powinny one być rozumiane, w ten sposób, iż pozwana ponosi odpowiedzialność za zwłokę w dostarczeniu dokumentacji zamiennej w przypadku, gdy dochodziło do leżącej po jej stronie inicjatywy dokonania zmiany wymienionej wyżej dokumentacji. Ponadto do obowiązków inwestora należy dostarczenie dokumentacji projektowej zaś do obowiązków wykonawcy należy jej sprawdzenie. Gdyby nawet dokumentacja ta zawierała wady, których ze względu na ich charakter wykonawca nie miałby obowiązku wykryć, to za ich powstanie odpowiedzialność ponosiłaby jednostka projektowa, a nie inwestor (pозwany). Tym samym nie można mówić o zawinieniu pozwanego w tym zakresie.

Strona pozwana podkreśliła, że rozróżnia się dokumentację projektową oraz tę część dokumentacji, która związana jest z projektami wykonawczymi.

W § 14 ust. 4 lit. a mowy mowa jest zaś o dokumentacji projektowej, a nie dokumentacji technicznej.

Nadto pozwany zarzucił, że dochodzona przez powoda kara umowna jest rażąco wygórowana, bo zobowiązanie zostało przez pozwanego wykonane w całości, a przynajmniej w znacznej części, co jest podstawą podniesienia zarzutu miarkowania kary umownej.

Dalej pozwany argumentował, że większa część zmian dokonanych w dokumentacji, nie dość że była wnioskowana przez powoda, to jednocześnie miała na celu przyśpieszenie realizacji inwestycji, zmniejszenie jej kosztów lub ewentualnie obie z powyższych rzeczy.

W uzasadnieniu powyższego pisma pozwany podniósł, że na początku lipca 2008 r. na jego prośbę doszło do zastosowania elementów prefabrykowanych oraz zmiany technologii wykonania stropów. Prośbę o zmianę technologii wykonania robót uzasadnione było przyśpieszeniem prac, a zatem było ono ewidentnie z korzyścią dla powoda, który dzięki temu zaoszczędził czas konieczny do wykonania inwestycji.

W trakcie wykonywania przedmiotowej umowy pozwany zrezygnował z wykonania kominów murowanych ceramicznych w przestrzeniach mieszkalnych, co miało na celu przyśpieszenie realizacji inwestycji, lecz wiązało się również z koniecznością dokonania zmian w dokumentacji.

Zdaniem pozwanego powyższe okoliczności potwierdzają tezę, że ewentualne zmiany dokumentacji technicznej dokonywane były na skutek zmiany zakresu robót spowodowanych żądaniem ograniczenia zakresu robót czy też zmian technologicznych. Wszystkie zmiany zakresu robót były w interesie powoda, ewidentnie skracaly czas wykonania inwestycji. Głównym powodem ograniczania zakresu prac i zmiany technologii wykonania prac były trudności strony powodowej w realizacji robót objętych dokumentacją techniczną stanowiącą załącznik do umowy, bądź próba usprawnienia procesu budowlanego, czy też poszukiwanie przez powoda tańszych rozwiązań technologicznych z uwagi na niedoszacowanie kosztów inwestycji objętych ofertą.

Pozwany zarzucił ponadto, że na ewentualną zwłokę w przekazaniu dokumentacji projektowej przez pozwanego miało wpływ nieterminowe zgłaszanie wad dokumentacji technicznej przez powoda. Także po zawarciu aneksu do umowy z dnia 23 czerwca 2008 r. braki dokumentacji technicznej dotyczyły drobnych szczegółów. Poza tym gdyby nawet przyjąć, że braki te występowały to po pierwsze były one zmianami wprowadzonymi przez powoda w technologii wykonania robót, po drugie były one wynikiem braku sprawdzenia dokumentacji przez powoda przed powyższą datą. Zdaniem pozwanego powód nie dochował należytej staranności przy zgłaszaniu ewentualnych wad dokumentacji, które powinny być zgłaszane niezwłocznie.

Strona powodowa ustosunkowując się do zarzutów pozwanego zawartych w odpowiedzi na pozew, w piśmie z dnia 2 kwietnia 2013 r. (k. 338 - 354), podtrzymała swoje stanowisko w sprawie. Powód wywodził, że Sąd orzekający jest związany przedmiotowymi wyrokami w zakresie ustalenia, iż dokumentacja projektowa była dostarczona w toku realizacji robót z przyczyn niezawinionych przez powoda.

Stwierdził, że kwestię zawinienia pozwanego w dostarczeniu dokumentacji przesądza treść pisma z dnia 3 czerwca 2008 r., w którym pozwany jednoznacznie oświadczył, iż nie będzie już dokonywał żadnych zmian dokumentacji projektowej konstrukcji. Kilka tygodni po tym oświadczeniu pozwany nadal dostarczał powodowi dokumentację techniczną – rysunki zamienne z adnotacją do realizacji, zaś ostatni wyciąg z branży konstrukcyjnej dostarczył w dniu 4 listopada 2008 r. Część tej dokumentacji była dostarczona nie tylko z uwagi na brak czy niedoskonałości tej istniejącej, ale także dlatego, iż pozwany zmienił funkcję części budynku. W konkluzji powód stwierdził, że nie może budzić żadnych kontrowersji przyjęcie zwłoki pozwanego w okresie od dnia 3 czerwca 2008 r. do 7 listopada 2008 r.

Powód zaprzeczył również, aby miał obowiązek sprawdzać szczegółowo dokumentację projektową przed przystąpieniem do realizacji poszczególnych robót. Takiego wniosku nie da się bowiem wyprowadzić, ani z przepisu prawa, ani poglądu doktryny i judykatury.

Zdaniem powoda strony wyraźnie określiły co to jest dokumentacja projektowa dla łączącego ich stosunku prawnego. Pozwany dokonywał zmian dokumentacji określonej w załączniku nr 1 do umowy, a tym samym dokonywał zmiany dokumentacji projektowej. Odnosząc się do § 14 pkt 4 umowy stwierdził, że dostarczanie jakiegokolwiek dokumentacji po dniu 3 czerwca 2008 r. obciążało pozwanego.

Strona powodowa przedstawiła nadto zestawienie zdarzeń na budowie potwierdzone wpisami w Dzienniku budowy i innymi dokumentami, które jej zdaniem potwierdzają wystąpienie zwłoki w dostarczeniu właściwej, jednoznacznej dokumentacji przez pozwanego w okresie od dnia 3 czerwca do 7 listopada 2008 r.

W dalszych pismach procesowych oraz na rozprawie strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony są przedsiębiorcami.

(Dowód: odpisy KRS powoda i pozwanego, k. 11-19, 20-25).

W dniu 14 stycznia 2008 r. powód (...)

Sp. z o.o. w R. zawarł z pozwanym (...) T. W.,

Z. S. Sp.j. w R. umowę na wykonanie „Budynku mieszkalnego wielorodzinnego z częścią usługową i garażem podziemnym, oraz infrastrukturą zewnętrzną w R. przy ulicy (...)”. Przedmiotem powyższej umowy było wykonanie przez powoda robót budowlanych p.n. „Wykonanie robót stanu surowego otwartego wraz z wykonaniem pokrycia dachowego, wykonaniem ścian działowych, wykonaniem kominów budynku mieszkalnego wielorodzinnego z częścią usługową i garażem podziemnym, zlokalizowanego w R. przy ulicy (...) na działce nr (...)”. Szczegółowy zakres robót precyzowała dokumentacja techniczna przedmiotu umowy w postaci załączników, które stanowią integralną część umowy (§ 1 ust. 1 i 2). Wykonawca zobowiązał się do wykonania robót zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia oraz dokumentacją projektową, stanowiącą załącznik nr 1 do umowy, z prawem budowlanym, obowiązującymi normami, warunkami technicznymi, wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych oraz zasadami wiedzy i sztuki budowlanej. Przy czym strony zastrzegły, że zamawiający dopuszcza możliwość zmiany sposobu posadowienia budynku

(§ 1 ust. 3 i 4).

Na podstawie § 11 umowy wykonawca zobowiązał się do informowania zamawiającego o konieczności realizacji robót dodatkowych i zamiennych

w terminie siedmiu dni od daty stwierdzenia konieczności wykonania (ust. 1). Jeżeli w toku realizacji robót wystąpi konieczność wykonania robót dodatkowych, wykonawca zobowiązany był to wykonać roboty na dodatkowe pisemne zamówienie – zlecenie zamawiającego (ust. 2).

W § 14 ust. 1 umowy wykonawca zobowiązał się zapłacić zamawiającemu karę umowną w wysokości 0,05 % wynagrodzenia umownego netto, o którym mowa w § 9 ust. 2, za każdy dzień opóźnienia realizacji przedmiotu umowy.

Natomiast zamawiający § 14 ust. 4 umowy zobowiązał się, że zapłaci wykonawcy karę umowną w wysokości 0,05% wynagrodzenia umownego netto, o którym mowa w § 9 ust. 2, za każdy dzień zwłoki z tytułu:

- a) zwłoki w dostarczeniu dokumentacji projektowej,
- b) zwłoki w przekazaniu placu budowy,
- c) zwłoki w odbiorze końcowym robót stanowiących przedmiot umowy.

Jednocześnie strony zastrzegły, że łączna wysokość kar umownych nie może przekroczyć 10 % wartości netto przedmiotu umowy (§ 14 ust. 8 umowy).

W załączniku nr 1 do umowy z dnia 14 stycznia 2008 r. strony ustaliły wykaz przekazanych n/w dokumentów:

1. Projekt budowlany – 1 szt.,
2. Projekt wykonawczy (z adnotacją odrębną tylko architektura) - 1 szt.,
3. Projekt wykonawczy konstrukcji (opis i rysunki konstrukcyjne) – 1 szt.,
4. Projekt koncepcyjny zabezpieczenia wykopu – 1 szt.,
5. Projekt wykonawczy zabezpieczenia wykopu – 1 szt.

Wydana przez pozwanego wraz z umową dokumentacja projektowa, wymieniona w powyższym załączniku, była kompletna z punktu widzenia prawa budowlanego.

Ostateczny termin zakończenia robót strony ustaliły na dzień 5 stycznia 2009 r. (aneks nr (...)).

(Dowód: umowa stron z 14.01.2008 r., k. 6-33; aneks nr (...) do umowy, k. 284-288; opinia biegłego A. S., k. 486, 562-563)

W dniu 15 stycznia 2008 r. zamawiający (...) T. W.,

Z. (...) Spółka jawna przekazał powodowi (...) Sp. z o.o. plac budowy, na którą to okoliczność został sporządzony stosowny protokół.

(Dowód:protokół przekazania placu budowy wykonawcy z 15.01.2008 r., k. 34-35)

Pismem z dnia 3 czerwca 2008 r. pozwany m.in. stwierdził, że dokumentacja wykonawcza konstrukcji przekazana przez inwestora wykonawcy jako załącznik do umowy wraz z rysunkami zamiennymi wykonanymi przez T. B. oraz A. P. jest dokumentacją pełną. Stwierdził, że nie przewiduje wprowadzenia do istniejącej dokumentacji konstrukcji żadnych zmian, a co za tym idzie nowych rysunków zamiennych.

Pismem z dnia 25 lipca 2008 r. i 29 sierpnia 2008 r. pozwana spółka przekazała rysunki zamienne rzutu przyziemia zaakceptowane przez projektanta D. O..

Pozwany pismem z dnia 21 lipca 2008 r. przekazał powodowi rysunki konstrukcyjne zamienne nr (...). Natomiast pismem z dnia 3 września 2008 r. przekazał rysunki konstrukcyjne zamienne nr (...) zaś pismem z dnia 5

września 2008 r. rysunki architektoniczne zamiennie: rzut przyziemia; rzut I piętra, przekrój (...) przekrój(...). Za kolejnym pismem z dnia 4 listopada 2008 r. przekazał rysunki konstrukcyjne nr (...). W dniu 7 listopada 2008 r. przekazał powodowi nadto rysunki architektoniczne zamiennie dotyczące rzutów II piętra; kondygnacji mieszkalnej, powtarzalnej III, IV, V piętra; kondygnacji mieszkalnej VI, VII, VIII piętra; kondygnacji mieszkalnej, powtarzalnej IX, X piętra; kondygnacji XI (apartamenty); oraz dachu.

Powodowa spółka pismem z dnia 28 lipca 2008 r. poinformowała, że przekazane jej w dniu 25 lipca 2008 r. rysunki zamiennie rzutu przyziemia zawierają klauzulę podpisaną przez projektanta R. O., iż na podstawie rysunku nie należy realizować zadania. Wobec czego powód traktuje przekazane rysunki jako nieaktualne i oczekuje na dostarczenie rozwiązania projektowanego do realizacji w formie Projektu Wykonawczego. Natomiast pismem z dnia 3 września 2008 r. wskazał, że powód nie otrzymał dokumentacji wykonawczej poziomu + 1. Dlatego też wnosi aby cała brakująca dokumentacja projektowa została mu dostarczona wraz z oświadczeniem o jej kompletności.

Przedmiotowy budynek stanowi obiekt wolnostojący, podpiwniczony składający się z dwunastokondygnacyjnej części mieszkalnej zlokalizowanej po stronie północno-wschodniej oraz dwukondygnacyjnej części usługowej zlokalizowanej po stronie południowo-zachodniej. Pod całością obiektu wykonano dwukondygnacyjny garaż podziemny. Konstrukcja budynku jest monolityczno żelbetowa, na fragmentach są elementy prefabrykowane.

Podstawowym projektem dla uzyskania pozwolenia na budowę oraz realizacji inwestycji, był projekt architektoniczno – budowlany wymieniony w załączniku nr 1 pkt 1 do umowy o wykonanie budynku.

W praktyce budowlanej roboty budowlane prowadzone są w oparciu o tzw. projekty wykonawcze z poszczególnych branż, będące uszczegółowieniem i uściśleniem projektu budowlanego. W okolicznościach niniejszej sprawy roboty budowlane miały być prowadzone przez powoda w oparciu o projekt wykonawczy architektury konstrukcji wymieniony w załączniku nr 1 pkt 2, 3, 4, 5 do umowy stron.

Z powodu podjęcia przez strony decyzji o dokonaniu istotnych zmian w rozwiązaniach projektowych prace budowlane były prowadzone w oparciu o tzw. projekty wykonawcze zamiennie (rysunki zamiennie).

Zmiany w rozwiązaniach projektowych dotyczyły następujących elementów konstrukcji budynku:

1. Zmiana sposobu wykonania zabezpieczenia wykopów. Zabezpieczenia wykopu zostały wykonane na podstawie projektu wykonanego na zamówienie powoda.
2. Zmiana sposobu posadowienia budynku z bezpośredniego na pośrednie za pośrednictwem pali (...). Fundamenty budynku były wykonane na podstawie projektu pali wykonanego na zlecenie powoda, natomiast oczepy były wykonywane na podstawie rysunku zamiennego fundamentu wykonanego przez autora projektu konstrukcyjnego T. B..
3. Zmiana konstrukcji „stropu nad garażem -1”. Przedmiotowy strop (parteru) został wykonany na podstawie rysunków zamiennych nr (...)/1 z lipca 2008 r., przekazanych do realizacji w dniu 22 lipca 2008 r. Termin przekazania rysunków zamiennych nie spowodował opóźnienia prac budowlanych. Zmiany zostały zrealizowane z inicjatywy pozwanego.
4. Zmiany konstrukcji parteru i stropu nad parterem w części usługowej. Zmiany te były istotne i dotyczyły następujących elementów: likwidacji żelbetowej klatki schodowej przy osi (...), zmiana kierunku biegów klatki przy osi (...), zmiana ścian murowych zewnętrznych

i wewnętrznych gr. 29 cm na ściany betonowe gr. 20 cm, likwidacja niektórych ścian nośnych wewnętrznych, zmiana ilości, rodzaju

i usytuowania niektórych słupów żelbetowych, zmiana ilości, rodzaju usytuowania podciągów żelbetowych, zmiana sposobu zbrojenia stropu żelbetowego. Prace były prowadzone na podstawie rysunków zamiennych nr (...), przekazanych do realizacji w dniu 21 sierpnia 2008 r. oraz rys. (...)pn. orientacyjne zmiany konstrukcji przyziemia dostarczony w dniu

24 lipca 2008 r. Terminy przekazania rysunków zamiennych nie były skoordynowane z postępowaniem robót budowlanych na fragmencie budynku (usługowy) i opóźniły prace w tej części budynku o ok. 1 - 2 tygodni. Przedmiotowe zmiany realizowane z inicjatywy pozwanego.

5. Zmiany w konstrukcji I piętra i stropu nad I piętrzem w części usługowej. Zmiana te były istotne dotyczyły następujących elementów: zmiana ścian murowanych zewnętrznych i wewnętrznych gr. 29 cm na ściany betonowe gr. 20 cm, likwidację niektórych ścian nośnych wewnętrznych, zmiana ilości, rodzaju i usytuowania niektórych słupów żelbetowych, zmiana ilości, rodzaju i usytuowania podciągów żelbetowych, zmiana sposobu zbrojenia stropu żelbetowego. Prace były prowadzone na podstawie rysunków zamiennych m.in. nr (...), przekazanych do realizacji w dniu 3 września 2008 r. oraz rys. nr (...)pn. zmiany konstrukcji I piętra dostarczony w dniu 5 września 2008 r. Opisane wyżej zmiany w procesie budowlanym nastąpiły z wniosku pozwanego. Całość konstrukcji I piętra wraz ze stropem nad I piętrzem wykonano do końca października (wpis kierownika z dnia 29 października 2008 r.). Termin przekazania rysunków zamiennych na konstrukcję I piętra i stropu nad I piętrzem w części usługowej nie spowodowało opóźnienia prac budowlanych.

6. Zmiana konstrukcji klatek schodowych w części mieszkalnej (od II piętra). Schody monolityczne żelbetowe zostały zamienione na schody żelbetowe prefabrykowane według dokumentacji zatwierdzonej do realizacji w dniu 1 sierpnia 2008 r. Przedmiotowe zmiany zostały zrealizowane z inicjatywy powoda i skutkowały skróceniem czasu realizacji prac budowlanych w części mieszkalnej o ok. 9 tygodni.

7. Zmiana konstrukcji stropów w części mieszkalnej (poczynając od stropu nad II piętrzem). Stropy monolityczne żelbetowe zostały zamienione na stropy żelbetowe L. – Panel według dokumentacji wykonanej na zlecenie wykonawcy. Przedmiotowe zmiany były realizowane z inicjatywy powoda.

8. Zmiany w mieszkaniach w części mieszkalnej. Zostały zmienione pionory wentylacyjne i w kilku miejscach układ ścianek działowych

w niektórych mieszkaniach według rysunków zamiennych zawartych

w projekcie przekazany do realizacji w dniu 7 listopada 2008 r. Powyższych zmian w zakresie robót budowlanych dokonano

z inicjatywy częściowo powoda, a częściowo pozwanego.

Podjęcie decyzji o zmianie sposobu posadowienia budynku po podpisaniu umowy między powodem a pozwanym skutkowało wydłużeniem terminu realizacji budynku ze względu na inną technologię prac budowlanych związanych z posadowieniem za pośrednictwem pali, oraz koniecznością wykonania nowej dokumentacji projektowej fundamentów budynku, która nie została przygotowana przed podpisaniem umowy o prace budowlane.

Wprowadzone zmiany konstrukcji budynków części usługowej w poziomie parteru i piętra skutkowały koniecznością wykonania rysunków zamiennych konstrukcyjnych i architektonicznych dla tego fragmentu budynku. Celem zmian w konstrukcji budynku w części usługowej (na parterze i I piętrze) było uzyskanie większej, nie ograniczonej ścianami, wolnej przestrzeni użytkowej (bardziej funkcjonalnej) na tym fragmencie budynku. Decyzje o zmianach w konstrukcji parteru i I piętra części usługowej zapadła po podpisaniu aneksu nr (...) do umowy, a zatem po dniu 23 czerwca 2008 r. Inicjatorem tych zmian była strona pozwana.

W okresie od 3 czerwca do 7 listopada 2008 r. roboty przy fundamentach budynku były zrealizowane na podstawie rysunków zamiennych i w tym czasie nie wystąpiły zmiany dokumentacji projektowej na poszczególne kondygnacje budynku związanych ze zmianą posadowienia budynku z bezpośredniego na pośredni.

W toku realizacji inwestycji wątpliwości dotyczące projektu były wyjaśnione w trakcie prowadzenia prac budowlanych o czym świadczą wpisy kierownika budowy do dziennika budowy. Dokumentacja zamienna była dostarczana sukcesywnie w trakcie prowadzenia prac budowlanych, w większości przypadków była skoordynowana z pracami prowadzonymi na budowie, z wyjątkiem rysunków zamiennych na konstrukcję parteru stropu nad parterem części usługowej.

Biorąc pod uwagę opóźnienia prac budowlanych przy modernizacji parteru części usługowej, spowodowane terminami przekazywania rysunków zamiennych, oraz przyśpieszenie modernizacji części mieszkalnej w wyniku zastosowania prefabrykatów i stropów L – Panel, można stwierdzić, że po podpisaniu aneksu nr (...) czas zakończenia całości inwestycji nie powinien ulec zmianie.

Przedmiot umowy w zakresie części parterowej usługowej został przez powoda wykonany w październiku 2008 roku, zaś część dwunastopiętrowa została wykonana po upływie umownego terminu realizacji robót przewidzianego na dzień 5 stycznia 2009 r.

Zmiany konstrukcji fragmentu budynku na etapie wykonywania prac budowlanych są często spotykanym zjawiskiem w praktyce budowlanej.

W takich wypadkach, aby nie przerywać prac budowlanych, stosuje się praktykę sukcesywnego przekazywania rysunków zamiennych (projektu zamiennego)

w trakcie postępu prac budowlanych tak, aby roboty przebiegały bez zakłóceń.

(Dowód: opinia biegłego A. S., k. 473-501, 562-563); projekt wykonawczy P.

z listopada 2007 r., rysunków technicznych – dokumentacji technicznej opisanej jako dokumentacja techniczna nieaktualna, rysunków technicznych – dokumentacji technicznej opisanej jako dokumentacja techniczna zamienna lipiec – listopad 2008 r., protokołów konieczności nr 4, 5,7; pisma pozwanego z 3.06.2008 r., 25.07.2008 r., 21.08.2008 r., 22.01.2009 r., 28.10.2008 r., 1.07.2008 r., 3.07.2008 r., 3.06.2008 r., k. 36 – 43; 289-291, 298, 299, 300, 301, 306; pisma powoda z 23.06.2008 r., 28.07.2008 r., 5.01.2009 r., 30.06.2008 r., 3.09.2008 r., k. 44, 45; 274-278, 292-296, 302-304; dziennik budowy, k. 46-159; zeznania świadków W. S., J. K. (1), J. K. (2), G. P., T. B., D. O., (nagranie rozprawy z dnia 10 kwietnia 2014 r., k. 383-385, 386), L. P. (nagranie rozprawy z dnia 16 kwietnia 2014 r., k. 562-563, 564), zeznania stron J. S. (1) (członek zarządu powodowej spółki) i Z. S. (2) (wspólnik spółki pozwanej) - nagranie rozprawy z dnia 27 czerwca 2014 r.).

Powodowa spółka obciążyła pozwanego kwotą 1.092.200 zł tytułem kary umownej za zwłokę w dostarczaniu dokumentacji projektowej – umowa na wykonanie budynku mieszkalnego wielorodzinnego z częścią usługową garażem podziemnym oraz infrastrukturą zewnętrzną w R. przy ulicy (...) z dnia 14 stycznia 2008 r. wraz z aneksami, na podstawie § 14 pkt 4 a oraz z § 14 pkt 8 umowy. Z powyższego tytułu powód wystawił notę księgową nr (...) z dnia 5 listopada 2009 r., którą doręczył stronie pozwanej w dniu 9 listopada 2009 r.

Pozwany w odpowiedzi na powyższe pismem z dnia 17 listopad 2009 r. zakwestionował zasadność naliczenia tej kary umownej oraz odesłał powodowi sporną notę księgową jako wystawioną bez podstawy prawnej i faktycznej.

W dacie 19 listopada 2009 r. powód sporządził notę o tym samym numerze i z tego samego tytułu dodatkowo wskazując w jej treści, że dotyczy okresu zwłoki od dnia 15 stycznia 2008 r. do dnia 7 listopada 2008 r.

Pismem z dnia 25 listopada 2009 r. pozwany ponownie odesłał powodowi datowaną na dzień 19 listopada 2009 r., sporną notę księgową.

(Dowód: Nota księgowa nr (...) wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 188-190; pisma pozwanego z 17.11.2009 r. i 25.11.2009 r., k. 191, 192)

W dniu 17 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy w sprawie z powództwa (...) T. W., Z. (...) Spółka jawna przeciwko (...) Sp.

z o.o. o zapłatę kwoty 622.554 zł wydał wyrok, na mocy którego oddalił w całości powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego koszty postępowania, sygn. akt VI GC 112/09. Roszczenie w powyższej sprawie obejmowało należności z tytułu kary umownej za opóźnienie realizacji przedmiotu umowy z dnia 14 stycznia 2008 r. Na okoliczność przyczyn opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy sąd dopuścił dowód z opinii biegłego D. L..

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie Wydział I Cywilny wyrokiem z dnia 25 października 2012 r. oddalił apelację (...) T. W.,

Z. (...) Spółka jawna od powyższego orzeczenia Sądu Okręgowego oraz zasądził koszty postępowania, sygn. akt I ACa 249/12.

W toku tego postępowania przed Sądem I i II instancji nie dokonywano oceny kto ponosi winę za nieterminowe przekazywanie dokumentacji projektowej, a jedynie za opóźnienie w oddaniu przedmiotu umowy.

(Dowód: odpis wyroku SO w Rzeszowie z 17.02.2012 r. wraz

z uzasadnieniem, sygn. akt VI GC 112/09, k. 193-205; odpis opinii pisemnej sporządzonej w sprawie o sygn. akt VI GC 112/09, k. 160 – 187; wyrok SA

z 25.10.2012 r. wraz z uzasadnieniem, sygn. akt I ACa 249/12, k. 206-226)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów, które uznał za wiarygodne w zakresie, jaki wyznaczają im przepisy art. 244 i 245 k.p.c. Przedmiotowe dokumenty nie były bowiem kwestionowane przez strony w zakresie ich treści.

Przy czym opinii biegłego D. L. sporządzonej w sprawie prowadzonej przed tut. Sądem sprawie o sygn. akt VI GC 112/09, należało przypisać jedynie charakter dokumentu prywatnego. Stanowi ona bowiem jedynie dowód tego, że dana osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie. Opinia taka zatem nie ma charakteru opinii biegłego w niniejszej sprawie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lipca 2013 r., III AUa 528/13, LEX nr 1353684; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia

19 lutego 2013 r., I ACa 1121/12, LEX nr 1311975). Zresztą w przedmiotowej opinii biegły oceniał nieterminowość wykonania robót, a nie konkretnie czy pozwany ponosi winę za nieterminowe wydanie dokumentacji powodowi i przyczyn tego.

Sąd nadto oparł się na zeznaniach świadków W. S., J. K. (1), J. K. (2), G. P., T. B., D. O., (nagranie rozprawy z dnia 10 kwietnia 2014 r., k. 383-385, 386), L. P. (nagranie rozprawy z dnia 16 kwietnia 2014 r., k. 562-563, 564), zeznania stron J. S. (1) (członek zarządu powodowej spółki)

i Z. S. (2) (wspólnik spółki pozwanej) (nagranie rozprawy z dnia 27 czerwca 2014 r.). Dowodom z zeznań w/w osób należało w ocenie sądu przyznać walor wiarygodności jedynie w zakresie w jakim ich twierdzenia nie były sprzeczne z treścią opinii biegłego A. S. sporządzoną w niniejszej sprawie.

Powyższą opinię biegłego A. S. należało uznać za rzetelną, logiczną, sporządzoną przez biegłego w granicach swojej specjalizacji,

w sposób wyczerpujący i w zakresie mu zleconym. Dodać należy, że biegły na rozprawie ustosunkował się również do zarzutów stron udzielając wyczerpujących odpowiedzi.

Na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2014 r. sąd oddalił wniosek strony powodowej w zakresie dowodu z opinii biegłego D. L. uznając wniosek ten za zbędny z uwagi na zgromadzenie w sprawie wystarczającego materiału dowodowego, w szczególności opinii biegłego A. S.,
w zakresie okoliczności na jakie dowód ten został powołany. Poza tym pozwany oponował możliwości opiniowania przez tego konkretnie biegłego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W niniejszym procesie powód (...) Sp. z o.o.
w R. domagał się zasądzenia od (...) T. W.,
Z. (...) Spółka jawna w R. kwoty 859.575 zł tytułem kary umownej. Swoje roszczenie wywodził z zapisów § 14 pkt 4 lit. a umowy stron
i faktu, że pozwany dopuścił się zwłoki w dostarczeniu dokumentacji projektowej w okresie od 3 czerwca 2008 r. do dnia 7 listopada 2008 r. Powodowa spółka m.in. wskazywała, że w dniu 3 czerwca 2008 r. pozwany złożył deklarację, iż dokumentacja projektowa – dokumentacja wykonawcza konstrukcji, załączona do umowy wraz z przekazanymi rysunkami zamiennymi, jest już kompletna i nie będzie dalszych zmian w tej dokumentacji. Mimo to w toku dalszych robót dokumentacja nadal była zmieniana. Dokumentację dotyczącą zmiany posadowienia budynku pozwany przedłożył dopiero w marcu 2008 r. W kolejnych miesiącach od lipca do 7 listopada 2008 r. pozwany dostarczał kolejne rysunki zamienne i uzupełniał dokumentację. Z powyższego wynika, że pozwany dopuścił się zwłoki w dostarczeniu dokumentacji projektowej 157 dni. Wobec czego powodowi przysługuje wierzytelność z tytułu kary umownej odpowiadającej 0,5% wartości netto wynagrodzenia określonego umową za każdy dzień zwłoki. Powyższa należność została przez powoda objęta notą księgową nr (...).

W tym miejscu należy nadmienić, że strona powodowa w niniejszej sprawie zajęła stanowisko, iż stan faktyczny (zawinienie powoda
w nieterminowym przekazaniu powodowi dokumentacji) wynika z orzeczeń Sądu Okręgowego w Rzeszowie i Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie (sygn. akt VI GC 112/09, sygn. akt I ACa 249/12). Zdaniem powoda istotą rozpoznania sprawy
VI GC 112/09 było ustalenie, czy opóźnienie powoda (pозwanego w procesie VI GC 112/09) wynika z dostarczania dokumentacji projektowej ze zwłoką, a w szczególności po dniu 3 czerwca 2008 r. Zatem zakres związania wyrokami Sądu Apelacyjnego i Okręgowego w Rzeszowie obejmuje także fakt dostarczenia dokumentacji przez pozwanego ze zwłoką, ponieważ podstawowym argumentem powoda (pозwanego w sprawie VI GC 112/09) przeciwko żądaniu pozwanego było nieterminowe dostarczenie dokumentacji projektowej. Powód wskazał, że Sąd Apelacyjny i Sąd Okręgowy, jako podstawę oddalenia powództwa przyjęły fakt zawinionego, nieterminowego dostarczania przez pozwanego (powoda w sprawie VI GC 112/09) dokumentacji projektowej. Zdaniem powoda Sąd orzekający w niniejszej sprawie jest związany wymienionymi wyżej wyrokami także w zakresie ustalenia dostarczania przez pozwanego dokumentacji ze zwłoką, a co za tym idzie nie może uznać, że dokumentacja projektowa była przez pozwanego dostarczona
w terminie.

W toku sprawy strona przeciwna podniosła szereg zarzutów kwestionując zasadność roszczenia, oraz wniosła o miarkowanie przedmiotowej kary umownej. Pozwany stwierdził, że sąd w niniejszej sprawie nie jest związany zakresem motywacyjnym w/w wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 17 lutego 2012 r., sygn. akt VI GC 112/09, oraz wyroku w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie z dnia 25 października 2012 r., sygn. akt I ACa 249/12. Argumentował, że owo związanie wskazanymi przez powoda wyrokami mogłoby co najwyżej ograniczać się do przyjęcia, iż nieterminowe wykonanie przez powoda umowy z dnia 14 stycznia 2008 r. było wynikiem zmiany dokumentacji, która miała miejsce w toku realizacji inwestycji. Zdaniem pozwanego powołane przez powoda postępowanie w sprawie VI GC 112/09 nie obejmowało ustalenia okoliczności, że dokumentacja projektowa była przez pozwanego dostarczona ze zwłoką. Zwrócił przy tym uwagę na odmienną naturę zwłoki i opóźnienie.

W świetle powyższych stanowisk stron, zwłaszcza co do związania sądu ustaleniami poczynionymi przez inny sąd rozpoznający sprawę o sygn. akt

VI GC 112/09, należy w pierwszej kolejności odnieść się do unormowania zawartego w art. 365 § 1 k.p.c.

Obowiązkiem sądu rozpoznającego kolejną sprawę między tymi samymi stronami - stosownie do powyższego przepisu - jest respektowanie tylko tych okoliczności faktycznych ustalonych w sposób stanowczy we wcześniejszej sprawie, które określały istotę sporu i uzasadniały uwzględnienie zgłoszonego w niej roszczenia.

Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia (art. 365 § 1 k.p.c.) odnosi się jedynie do samej jego sentencji, a nie ustaleń faktycznych i poglądów prawnych wyrażonych w uzasadnieniu. Związanie to odnosi się bowiem do samego rezultatu rozstrzygnięcia, a nie przesłanek, które do niego doprowadziły. Sąd, dokonując samodzielnych ustaleń, nie może wprawdzie ignorować stanowiska zajętego w innej sprawie, w której stan faktyczny był konstruowany na podstawie tego samego zdarzenia, lecz biorąc je pod uwagę, obowiązany jest dokonać własnych, wszechstronnych ustaleń i samodzielnych ocen, które

w rezultacie mogą doprowadzić do odmiennych konkluzji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 r., I CSK 711/12, LEX nr 1402579; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 r., II PK 38/13, LEX nr 1408888).

Mając na uwadze powyższe rozważania, po analizie motywów rozstrzygnięć Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego w sprawie o sygn. akt

VI GC 112/09 (sygn. akt I ACa 249/12), należy stwierdzić, że sąd orzekający

w niniejszej sprawie nie jest związany ustaleniami, czy też ocenami sądów

w powołanej wyżej sprawie. W w/w sprawie (...) T. W.,

Z. (...) Spółka jawna dochodził od (...) Sp.

z o.o. w R. należności z tytułu kary umownej za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy. Ustalenia w tej sprawie zmierzały do oceny przyczyn opóźnienia w nieterminowym wykonaniu przedmiotu umowy, na które składało się szereg okoliczności, w tym zmiany dokumentacji projektowej i terminowość jej dostarczania (...) Sp. z o.o. W sprawie tej, co należy podkreślić, przedmiotem oceny i analizy sądu nie były kwestie po czyjej stronie leży wina w nieterminowym przekazaniu dokumentacji wykonawcy. Wprawdzie w sprawie tej sąd poczynił ustalenia, że uchybienie terminu wykonania umowy nastąpiło z przyczyn obciążających zamawiającego. Nie oznacza to jednak, że (...) T. W., Z. (...) Spółka jawna dopuściła się zwłoki w dostarczeniu dokumentacji projektowej (...) Sp. z o.o.

W konsekwencji powyższego skoro strona powodowa dochodzi należności z tytułu kary umownej w oparciu o zapis § 14 pkt 4 lit. a umowy, to stosownie do art. 6 k.c. w niniejszej sprawie zobligowana była do wykazania, że (...) T. W., Z. (...) Spółka jawna dostarczyła dokumentację projektową po terminie, w przypadku zaś wykazania opóźnienia w wydaniu dokumentacji pozwany powinien wykazać brak zawinięcia (art. 476 kc).

Z zapisów łączącej strony umowy z dnia 14 stycznia 2008 r. wynika bezspornie, że przedmiotowa kara została zastrzeżona na wypadek zwłoki zleceniodawcy w dostarczeniu dokumentacji projektowej.

W tym miejscu należy wskazać, że opóźnienie i zwłoka to szczególne przypadki uchybienia w wykonaniu zobowiązania w czasie właściwym, przy czym tylko zwłoka stanowi, w ścisłym sensie, przypadek nienależytego wykonania zobowiązania. Opóźnienie (inaczej „opóźnienie zwykłe” lub opóźnienie sensu stricto) ma miejsce wówczas, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia we właściwym czasie z przyczyn, za które nie ponosi odpowiedzialności. Natomiast zwłoka (inaczej: opóźnienie kwalifikowane) ma miejsce wówczas, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia we właściwym czasie z przyczyn, za które ponosi odpowiedzialność. Przy czym oceny, czy chodzi o okoliczności, za które dłużnik ewentualnie odpowiada, dokonuje się według ogólnych zasad odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471-474 k.c.) (por. kom. do art. 476 k.c. [w:] Rzetecka-Gil Agnieszka. Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna. LEX/el., 2011).

Zdaniem Sądu Okręgowego postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie nie pozwoliło na przyjęcie, aby pozwany dopuścił się zwłoki

w przekazaniu dokumentacji projektowej. W okolicznościach niniejszej sprawy nie sposób bowiem pozwanemu przypisać zawinienia w dostarczeniu dokumentacji projektowej w spornym okresie.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że w chwili zawierania przez strony umowy dokumentacja projektowa wymieniona w załączniku nr 1 była kompletna z punktu widzenia prawa budowlanego. Gdyby nawet przyjąć, że dokumentacja ta zawierała błędy jak twierdzi powód. To nie sposób przypisać pozwanemu winy w tym zakresie skoro powód sam nie wyłapał, jak twierdzi istotnych, nieścisłości dokumentacji.

Poza tym przedmiot umowy był dużym przedsięwzięciem inwestycyjnym. W takich przypadkach powszechną praktyką jest sukcesywne przekazywanie rysunków zamiennych (projektów zamiennych) w trakcie postępu prac budowlanych tak, aby roboty przebiegały bez zakłóceń. Taka też sytuacja miała miejsce w okolicznościach niniejszej sprawy.

Jak wykazało postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie niewątpliwie w toku realizacji inwestycji koniecznym było sporządzenie dokumentacji zamiennej i jej dostarczenie powodowi. Należy jednak zauważyć, że część zmian w sposobie wykonania przedmiotu umowy była inspirowana przez samego powoda, a część przez pozwanego.

Zmiany dokumentacji projektowej, szczegółowo opisane wyżej (opinia biegłego A. S.), w okresie od 3 czerwca do 7 listopada 2008 roku dotyczyły części usługowej oraz części mieszkalnej. O ile zmianami w części usługowej zainteresowany był pozwany, o tyle zmiany w części mieszkalnej (wysokiej) dotyczyły zmian przyspieszających budowę bądź realizowanych

w interesie obydwu stron. Na podkreślenie zasługuje tutaj fakt, że brak jest przełożenia opóźnienia całkowitego wykonania robót jedynie na dostarczenie dokumentacji projektowej przez pozwanego w związku ze zmianami konstrukcyjnymi parteru i I piętra części usługowej, co wynika wprost z faktu wykonania części dwunastopiętrowej po upływie umownego terminu realizacji, tj. 5 stycznia 2009 r. Natomiast część parterowa usług została wykonana już w październiku 2008 r., a zatem przed umownym terminem zakończenia robót.

Reasumując w toku realizacji przedmiotowej inwestycji dokonywano zmian w pierwotnej dokumentacji zarówno z inicjatywy pozwanego, jak

powoda, co należy uznać za normalną praktykę przy realizacji tego typu budynku. Zresztą przyznał to przedstawiciel powoda J. S.

w zeznaniach za stronę pozwaną mówiąc, że na tej budowie było tylko „zbyt dużo zmian, ponad średnią normę”. Powód natomiast nigdy nie określił jednoznacznie i ostatecznie pozwanemu ram czasowych dla zmian projektowych, które na bieżąco realizował.

W konkluzji należy stwierdzić, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie można przypisać stronie pozwanej kwalifikowanej formy uchybienia terminu (zwłoki) w dostarczaniu dokumentacji powodowi. Powyższe zaś było niezbędną podstawą do naliczenia przez powoda pozwanej spółce, na podstawie § 14 ust. 4 lit. a umowy, kary umownej. W konsekwencji powodowa spółka nie było uprawniona do wystawienia noty księgowej nr (...).

Wobec niezasadności naliczenia przedmiotowej kary umownej Sąd nie dokonywał oceny przesłanek pod kątem miarkowania kary umownej.

Z powołanych wyżej powodów Sąd Okręgowy - na mocy art. 483 § 1 k.c. w zw. z § 14 ust. 4 lit. a umowy - powództwo w całości oddalił, o czym orzekł w pkt I wyroku.

W przedmiocie kosztów postępowania Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 i 2 k.p.c. oraz § 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 r., nr 163,

poz. 1349, z późn. zm.) stosownie do wyniku sprawy. Na zasądzoną kwotę składa się uiszczona przez pozwanego zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 5.000 zł ora koszty zastępstwa procesowego wynoszące 7.217 zł.